

Factsheet Arbeid- en Gezondheidspsychologen

Als leidinggevende of HR adviseur wil je graag het personeel dat jij onder je hoede hebt, gezond aan het werk hebben en houden. Het kan soms lastig zijn om hier grip op te krijgen. Verschillende factoren uit de werk- of privéomgeving en ook persoonsgebonden factoren kunnen een rol spelen bij het welbevinden van werknemers of invloed hebben op het herstelproces na uitval.

Op het gebied van arbeid en gezondheid zijn verschillende professionals werkzaam, zoals de bedrijfsarts, de veiligheidskundige en de psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP. Wanneer je je richt op het mentaal of psychisch welbevinden van werknemers, kan het verstandig zijn om contact te zoeken met een psycholoog. Er zijn verschillende soorten psychologen. Het onderscheid tussen de diverse psychologen op het terrein van arbeid en gezondheid is wellicht niet altijd even duidelijk.

In deze factsheet lichten we toe wat een Register Psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP doet en wat de toegevoegde waarde kan zijn voor jou als leidinggevende of HR adviseur.

Verschillende psychologen

Net als artsen, hebben universitair opgeleide psychologen de mogelijkheid om zich te specialiseren en een post-master registratie te behalen. Als huisarts zult u vooral te maken hebben met:

- Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP
- Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP
- GZ-psycholoog (BIG)
- Klinisch (neuro)psycholoog (BIG) / Psychotherapeut (BIG) ¹

Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP

Arbeid- en Gezondheidspsychologen NIP bevorderen het welzijn en de gezondheid binnen arbeidssituaties. Zij bieden hulp en advies gericht op het welbevinden en het goed presteren op het werk: motivatie, vitaliteit, effectiviteit, productiviteit, werkplezier, terugkeer naar werk en duurzame inzetbaarheid.

Zij werken aan verbetering van functioneren op het werk, hetgeen dus meer is dan louter klachtenreductie.

Zij hebben specifieke kennis en deskundigheid in het begeleiden en behandelen van werkenden die uitgevallen zijn of dreigen uit te vallen van het werk. Ze kijken naar hun psychische gezondheid en naar hoe uitval voorkomen kan worden (voor het individu, het team en de organisatie). Zij werken aan verbetering van functioneren op het werk, hetgeen dus meer is dan louter klachtenreductie. Hun werkterrein overlapt in beperkte mate met dat van de Arbeid- en Organisatiepsycholoog (advisering met name op team- en organisatieniveau) en de GZ-psycholoog (diagnostiek en behandeling vaak buiten en los van de werkcontext). Kortom, zij zijn dé experts waar het gaat om het verbeteren van de individuele psychische gezondheid en het verbeteren van werkgerelateerd functioneren. »»

¹⁾ In het kader van de nieuwe Beroepenstructuur psychologische zorg wordt het beroep gz-psycholoog op termijn samengevoegd met de kinder- en jeugdpsycholoog tot een nieuw BIG-beroep gz-psycholoog generalist en wordt de psychotherapeut samengevoegd met de klinisch psycholoog tot het specialisme KP-PT.

Het is aan te bevelen om door te verwijzen naar een psycholoog die NIP geregistreerd is.

Deze psychologen werken science-based. Daarnaast wordt hun up-to-date kennis geregeld getoetst bij herregistratie. Werkenden, werkgevers, bedrijfsartsen, huisartsen en andere professionals moeten er immers op kunnen vertrouwen dat ze te maken hebben met goed opgeleide professionals, die zich houden aan de beroeps-ethische code en vakinhoudelijke richtlijnen en die zo nodig aan te spreken zijn op hun handelen via het tucht-recht. Een beroepsregistratie biedt die garantie. Het is dus aan te bevelen om door te verwijzen naar een psycholoog die NIP geregistreerd is.

Er zijn verschillende opties voor financiering van de kosten van de Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP. Vaak betaalt de werkgever de kosten. In een aantal gevallen kunnen de kosten vergoed worden via een werkgevers-verzekering (zoals een WGA-verzekering) of via zorgverzekeraars met bedrijfszorgpakketten. Bekijk hiervoor de relevante polissen.

Financiering

Er zijn verschillende opties voor financiering van de kosten van de Register Psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP. Vaak betaalt de werkgever zelf de kosten. Daarbij is het verstandig vroegtijdig te investeren. De kosten van een zieke werknemer die (langdurig) uitvalt zijn immers vaak zo hoog dat tijdig investeren in goede preventie loont. In een aantal gevallen kunnen de kosten vergoed worden via een werkgeversverzekering (zoals een WGA-verzekering) of via de zorgverzekeraars met bedrijfszorgpakketten. Check hiervoor de polissen.

Expertise

Als een leidinggevende en/of HR adviseur graag de werksfeer wil verbeteren of de productie en bevologenheid van een werknemer wil verbeteren kan het inzetten van een Register psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP preventief werken en voorkómen dat werknemer(s) daadwerkelijk zullen gaan uitvallen. Een ander moment om een Register Psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP in te zetten kan zijn wanneer een werknemer zich al ziek heeft gemeld. De werknemer zal zich dan veelal na enige tijd eerst bij de bedrijfsarts melden. Het uitval gaat dan geregeld gepaard met klachten als vermoeidheid, die voort kunnen komen uit conflicten op het werk, (digitale) veranderingen niet meer kunnen bijbenen, de combinatie werk-privé niet meer kunnen volhouden, et cetera. De bedrijfsarts kan de werknemer dan ook, bij voorkeur met een gerichte vraag, doorsturen.

Een leidinggevende kan een Register psycholoog NIP Arbeid en Gezondheid rechtstreeks of op advies van de bedrijfsarts inschakelen bij:

- Adviseren m.b.t. bevordering van duurzame inzetbaarheid en vitaal gedrag op de werkvloer.
- Het ontwikkelen en implementeren van beleid t.a.v. de sociale werkomgeving, bijvoorbeeld met het oog op sociale veiligheid.
- Onderzoek en advisering over inrichting van werkprocessen, werk of een functie (taakontwerp)
- Onderzoek en advisering over bepalende factoren voor medewerker tevredenheid en commitment.
- Onderzoek, begeleiding en behandeling van psychische problematiek en het realiseren van re-integratie op de werkvloer.
- Adviseren en afstemming teweeg brengen bij issues m.b.t. gezondheid en re-integratie van werknemers.
- Adviseren m.b.t. preventiebeleid t.a.v. kwaliteit van arbeid en het terugdringen van ziekteverzuim.
- Ontwikkelen en verzorgen van trainingen, bijvoorbeeld rondom persoonlijke effectiviteit.

→ VOORBEELD

De heer Van Dijk geeft in zijn ontwikkelgesprek aan dat het goed met hem gaat, maar dat hij de laatste tijd wel meer op zijn tenen loopt. Zijn leidinggevende adviseert hem om preventief een afspraak te maken met een Registerpsycholoog Arbeid en Gezondheid NIP. Een andere route was een doorverwijzing vanuit de bedrijfsarts geweest.

De Registerpsycholoog NIP maakt kennis met de heer Van Dijk en voert een intake uit. Het blijkt dat de heer Van Dijk onzekerheid ervaart vanwege de komst van zijn nieuwe leidinggevende en een verandering in de taakverdeling in zijn team. Daarnaast is hij net vader geworden. Op grond van de intake stelt de Registerpsycholoog NIP samen met de heer

Van Dijk een plan op, met als doel dat hij weer met energie naar zijn werk kan en om kan gaan met de veranderingen op de werkvloer en zijn nieuwe rol als werkende vader. Daarbij bespreekt de Registerpsycholoog NIP met hem dat het wenselijk is dat zijn leidinggevende wordt betrokken in het plan, tenzij hij zich niet veilig genoeg voelt om bepaalde informatie te delen. Meest van belang is dat er duidelijke afspraken worden gemaakt.

Het omgaan met de diverse rollen, belangen en privacywetgeving, is kennis en vaardigheid die een Registerpsycholoog Arbeid en Gezondheid NIP heeft.

Een overzicht van de diverse werkterreinen, behandeldoelen en praktijkvoorbeelden:

	Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP	Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP	GZ-psycholoog (generalist) ¹	Klinisch (neuro) psycholoog / psychotherapeut ¹
Werkterrein	Zzp'ers, werknemers, managers, werkzoekenden	Zzp'ers, werknemers, managers, teams, directie, werkzoekenden	Mensen met psychische klachten	Mensen met ernstige/ complexe psychische klachten
Doel werkzaamheden	<p>Curatief, preventief en amplitief (versterkend)</p> <p>Gezond en met plezier functioneren, verbeteren presteren, duurzame inzetbaarheid. Diagnostiek en behandeling werkgerelateerde psychische klachten. Begeleiding terugkeer naar de eigen of naar een andere werkplek, al dan niet in aangepast werk. Werkcontext/ leidinggevende worden betrokken.</p>	<p>Preventief en amplitief (versterkend)</p> <p>Verbeteren functioneren binnen het werk. (Collectieve) werkprocessen en samenwerking verbeteren, duurzame inzetbaarheid vergroten, organisatiecultuur verbeteren en werving en selectie optimaliseren.</p>	<p>Curatief</p> <p>Diagnostiek, indicatiestelling en behandeling van eenvoudige tot matig complexe psychische klachten. Werken aan psychisch weer gezond worden, of leren omgaan met de psychische beperking.</p>	<p>Curatief</p> <p>Diagnostiek en behandeling van complexe, meervoudige psychische aandoeningen.</p>
Praktijkvoorbeelden	Iemand meldt zich ziek, ervaart stress door het werk of heeft angstklachten en wil begeleid worden bij herstel en werkhervatting.	Een manager wil dat zijn team beter presteert of iemand wil weten of een bepaalde baan bij hem/haar past.	Iemand heeft een angststoornis of autisme.	<p>Klinisch psycholoog/psychotherapeut: iemand heeft een complexere persoonlijkheidsstoornis.</p> <p>Klinisch neuropsycholoog: iemand heeft hersentrauma opgelopen bij een auto-ongeluk.</p>
Contact	<p>Zoekt u: een Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP bij u in de buurt?</p> <p>Raadpleeg dan 'Vind een Psycholoog'. Vul de plaats in waar u de psycholoog zoekt en kies bij 'Registratie psycholoog' voor 'NIP-Psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP'. Dan ziet u vanzelf de contactgegevens van deze psychologen bij u in de buurt.</p>	<p>Zoekt u: een Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP bij u in de buurt?</p> <p>Raadpleeg dan 'Vind een Psycholoog'. Vul de plaats in waar u de psycholoog zoekt en kies bij 'Registratie psycholoog' voor 'NIP-Arbeid- en Organisatiepsycholoog NIP'. Dan ziet u vanzelf de contactgegevens van deze psychologen bij u in de buurt.</p>	<p>Zoekt u: een GZ-psycholoog (generalist)?</p> <p>Raadpleeg dan het BIG register: BIG-register (bigregister.nl).</p>	<p>Zoekt u: een klinisch (neuro) psycholoog / psychotherapeut?</p> <p>Raadpleeg dan het BIG register: BIG-register (bigregister.nl).</p>

¹⁾ In het kader van de nieuwe Beroepenstructuur psychologische zorg wordt het beroep gZ-psycholoog op termijn samengevoegd met de kinder- en jeugdpsycholoog tot een nieuw BIG-beroep gZ-psycholoog generalist en wordt de psychotherapeut samengevoegd met de klinisch psycholoog tot het specialisme KP-PT.

Deze factsheet is in 2023 opgesteld door het [Nederlands Instituut van Psychologen \(NIP\)](#). We danken onze leden, de huisartsen en de NVAB voor het meedenken bij de totstandkoming van deze factsheet.

Het NIP is met zo'n 17.000 leden de grootste vereniging van psychologen in Nederland. We zetten ons in voor de psycholoog als professional en voor de psychologie als vak. Dit doen we door de standaard van de professionals hoog te houden en het vak stevig op de kaart te zetten. We zijn een serieuze gesprekspartner in Den Haag en werken samen met diverse andere belangenverenigingen. Bij vragen kun je contact opnemen met het NIP via info@psynip.nl.

Meer informatie: [Arbeid- en Gezondheidspsycholoog NIP](#).